

Velfærdsministerens tale ved afholdelse af samråd om VISO den 9. januar 2008

DET TALTE ORD GÆLDER

[Samrådspørgsmål A

Finder ministeren det problematisk, at de 145 mio. kr., der er blevet afsat til VISO i 2007, kun i meget begrænset omfang er gået til det egentlige formål – at give kommunerne professionel og dækkende rådgivning – og at brugerorganisationer samtidig mener, at servicen for brugere med specialiserede behov er forringet siden gennemførelsen af kommunalreformen og etableringen af VISO?]

Pengene til VISO er gået til at fastholde og bevare ekspertisen i en overgangsperiode. Der var under forhandlingerne om kommunalreformen en udtalt bekymring for, om specialviden skulle gå tabt. Vi har sikret den viden. Kontrakter med de faglige eksperter som leverandører af specialrådgivningen understøtter økonomisk de specialiserede faglige miljøer, og fastholder den faglige ekspertise, som kræver landsdækkende grundlag.

Det er rigtigt, at pengene ikke alle er gået til rådgivning og udredning i enkeltsager i VISOs regi. Men pengene er alle anvendt til at lønne specialister i kommuner og regioner, der behandler og rådgiver på det sociale område og indenfor specialundervisningsområdet, og dermed er pengene også kommet borgerne til gode.

Specialisterne har også stået for forskellige tiltag, som kan opkvalificere specialrådgivningen i kommunerne, i form af temadage, foredrag, udgivelser mm., der henvender sig til sagsbehandlere, PPR-ansatte og institutioner.

I 2007 nåede VISO op på over 1700 henvendelser. Jeg tror, at der er mange flere borgere og kommuner, der har behov for at henvende sig til VISO, end de faktisk gør i dag. Men jeg er også sikker på, at henvendelserne vil komme til VISO. Behovene er jo ikke forsvundet, fordi der er sket strukturelle ændringer på grund af kommunalreformen.

[Samrådspørgsmål B

Hvad vil ministeren gøre for at sikre, at midlerne til VISO bruges til at yde ekspertrådgivning frem for at udgøre en form for indirekte tilskud til en række udvalgte, specialiserede institutioner, jf. bl.a. artiklen 'VISO mangler kunder' i Socialpædagogerne fra november 2007?]

Jeg ser VISOs midler som et direkte tilskud, der har et helt klart formål, nemlig at sikre den helt specialiserede viden. VISO-kontrakterne har med-

finansieret udgifterne i de mest specialiserede tilbud, og dermed medvirket til at nedbringe den takst, som kommunerne skal betale. Hvis ikke VISO havde gjort det, var taksten blevet så høj, at meget få kommuner havde villet betale den, og så var ekspertisen gået tabt.

Som jeg allerede har været inde på, er det rigtigt, at pengene ikke alle er gået til rådgivning og udredning i enkeltsager i VISOs regi. Men samtidig mener jeg, at det er helt rigtigt, at VISO især i startfasen sikrer den specialiserede ekspertise og sikrer et beredskab, så ingen skal vente på, at den rette ekspert findes og kontaktes.

Der er allerede gennemført en række VISO-kampagner, udarbejdet informationsmateriale og opsøgt kommuner og brugerorganisationer. Men formidlingsindsatsen er langt fra overstået. VISO skal fortsætte sin intensive informationsvirksomhed, så der dannes et klart billede af, hvordan og til hvad VISO kan bruges. VISO skal simpelthen ind på den kommunale sagsbehandlers rygrad.

Jeg vil sikre, at VISO's interessenter løbende inddrages i overvejelser om, hvordan denne informationsvirksomhed tilrettelægges effektivt, så vi sikrer, at den når ud til dem, som kan bruge VISO.

VISO skal fortsætte sin dialog med brugerorganisationerne og kommunerne – der skal være en åbenhed i samarbejdet, så disses erfaringer og viden indgår i den fortsatte udvikling af VISO.

[Samrådsspørgsmål C

Ministeren bedes redegøre for, om ministeren vurderer, at de enkelte borgere har fået forbedret eller forringet specialrådgivning efter VISO-ordningens etablering. Herunder bedes ministeren redegøre for, om der skal ske ændringer på specialrådgivningsområdet, så den enkelte borger får den bedst mulige specialrådgivning. Endvidere bedes ministeren redegøre for, hvilke tiltag der skal til for at sikre den enkelte borgers retssikkerhed i de situationer, hvor borgerens bopælskommune ikke følger VISO-netværkets anbefalinger.]

Formålet med VISO er klart og entydigt:

- VISO skal sikre, at kommuner og borger kan få hjælp fra den bedste ekspertise til de sværeste sager på det sociale område og på specialundervisningsområdet, uanset hvor i landet borgeren bor.
- VISO skal sikre en sammenhængende og helhedsorienteret videnindsamling og -formidling.

VISO er en nyskabelse og en klar forbedring, og der har været bred enighed om, at ideen med VISO er god – også hos de partier, som valgte at stå uden for kommunalreformen. Med VISO er der skabt et landsdækkende overblik over den specialiserede ekspertise på social- og specialundervisningsområdet – et overblik som ikke tidligere har eksisteret - og det er sikret, at eks-

pertisen står til rådighed for alle kommuner og de borgere, der har brug for den – uanset om borgeren bor i Tønder, og eksperten sidder i Helsingør.

Med hensyn til sikring af retssikkerheden er VISOs rådgivning og udredning vejledende. Det er kommunen, som i sidste ende træffer beslutning om, hvilken ydelse borgeren skal have. Det er vigtigt at fastholde kommunerne på deres ansvar. Retssikkerheden sikres på samme måde som ved andre uoverensstemmelser om kommunernes faglige beslutninger, nemlig ved at borgeren kan klage til det sociale nævn over kommunens afgørelse. VISOs rådgivning vil være en præmis, som nævnet skal tage stilling ud fra. Foreligger der ikke en udredning fra VISO, vil nævnet kunne stille krav om det, hvis det er nødvendigt for at træffe en afgørelse.

Men når det er sagt, er der ingen tvivl om, at der er borgere, som oplever, at de ikke får den rådgivning, som de tidligere har fået, hverken i kommunen eller i VISO. Så jeg ved godt, at der er problemer. Jeg har hørt den kritik, som især de små handicapgrupper har fremført, og det hænger sammen med, at VISO ikke har fundet sin endelige form endnu.

Samtidig må jeg også sige, at brugerorganisationerne retter kritikken mod VISO, men kritikken burde i første række rettes mod kommunerne, som nu har det fulde ansvar for den løbende personrelaterede specialrådgivning. Men jeg er lydhør over for kritikken. Jeg vil derfor tage en række initiativer for at forbedre VISO her og nu. Samtidig vil jeg lægge op til, at vi mere grundigt ser på, om vi har tilrettelagt rammerne omkring VISO på den mest hensigtsmæssige måde. Jeg er f.eks. ikke sikker på, at det er den rigtige konstruktion, at VISO både rådgiver kommunen og borgeren i samme sag.

Som et første skridt har jeg derfor bedt VISO om at udvikle sin praksis, så leverandørnetværket i højere grad inddrages i visitationen, så ingen uberetiget afvises. Det betyder, at borgeren med det samme får en snak med en af VISOs eksperter, hvilket også hurtigt vil kunne sikre en bedre belysning af hele sagen og borgerens situation.

Derudover har jeg også bedt VISO om at sikre, at rådgivningsforløbene løber så længe, der er brug for et kontinuerligt forløb om særlige problemstillinger. Borgeren skal dermed ikke gennem nye visitationsprocesser undervejs og have oplevelsen af et unødvendigt bureaukrati.

Derudover vil jeg her og nu kontakte KL med henblik på en drøftelse af, hvordan vi kan styrke kommunernes indsats på specialrådgivningsområdet.

Jeg forestiller mig, at VISO godt kan spille en aktiv rolle i at kvalificere kommunerne til at blive bedre til at yde specialrådgivning. Det kan ske ved, at der åbnes op for, at den kommunale sagsbehandler altid kan ringe til VISO for at få rådgivning, når man løber ind i problemer i den konkrete sag.

Samtidig vil VISOs ekspertise kunne inddrages i at understøtte kommuner-

ne med egentlig undervisning, og i at give kommunerne et billede af, hvad der er det fagligt forsvarlige på de enkelte områder. Det vil være naturligt at bede VISOs faglige bestyrelse om at komme med et udspil hertil.

Samtidig vil jeg også drøfte med KL, hvordan vi kan styrke fokus på specialrådgivningen ved at give den en mere fremtrædende plads i de årlige rammeaftaler kommunerne imellem og mellem kommunerne og regionen. Det er vigtigt, at den enkelte kommune både kommer med en beskrivelse af behovet for specialrådgivning og et bud på, hvordan behovet kan indfries.

[Samrådsspørgsmål D

Ministeren bedes afslutningsvist redegøre for, hvilke ændringer der skal ske på specialrådgivningsområdet, hvilke målsætninger ministeren agter at indfri, hvordan disse målsætninger vil blive målt, hvilke relevante aktører ministeren agter at inddrage i det videre forløb, og hvornår ministeren forventer at målene kan indfries.]

Udviklingen af VISO's opgaver overvejes hele tiden i takt med, at erfaringerne bliver flere. Jeg vil selvfølgelig også som nævnt gøre brug af VISOs faglige bestyrelse, hvor bl.a. KL og brugerorganisationerne er repræsenteret. Bestyrelsen skal bl.a. løbende vurdere niveauet af VISOs konkrete indsats og komme med forslag til prioritering af indsatsområderne, ligesom bestyrelsen skal pege på områder, hvor der er behov for vidensudvikling.

Jeg synes, at det er for tidligt på nuværende tidspunkt at sige noget om f.eks. forventet antal henvendelser og dimensioneringen af VISO's netværk. Det er aftalt med KL og Danske Regioner, at der skal foretages en samlet vurdering af VISO's virke i slutningen af 2008 på baggrund af de første 2 års erfaringer.

Som led heri indgår også, at vi overordnet skal se på, om konstruktionen af VISO har fundet sin endelige form. Målet må være at sikre kommunerne den nødvendige støtte til at yde specialrådgivning og at sikre borgerne den bedste adgang til specialrådgivning.